

Naisten jalkapalloilun varhaisvaiheista Ruotsissa

Jalkapallon harrastus Ruotsissa oli ensimmäisen maailmansodan päättyessä leviämässä kaikkiin yhteiskuntaluokkiin ja pelaajien enemmistö oli epäilemättä jo lähtöisin työväenluokasta. Tärkeä muutos sitten vuosisadan alun oli yläluokan vähentynyt osuus lajin johtoportaassa. Vuonna 1920 Ruotsin jalkapalloliiton hallitus oli keskiluokan hallussa, kuitenkin sillä tarkennuksella, että moni hallituksen jäsenistä oli itse aikaisemmin pelannut jalkapalloa vanhoissa herrasmiesseuroissa. Keskiluokan ote vahvistui myös lajin piiritasolla, samoin tuomarikunnassa, ja myös urheilujournalismi tukeutui keskiluokkaan. Yhtenä muutostekijänä on otettava huomioon myös noihin aikoihin kärjistyneet sukupolvien väliset vastakohtaisuudet. Kun vuonna 1930 ruotsalaisten pelaajien keski-ikä asettui 24,5 vuoteen, liittojohdon keski-ikä oli kimmunut 46 vuoteen. Päättendenssinä oli siten sukupolvikysymyksen merkityksen kasvu samalla kun vahvojen luokkajännitteiden huippukolita oli jo menossa ohi. Sitä vastoin kauttaaltaan pysyvä asiantila jalkapallossa näytti olevan sen vankkumattoman miehinen perusluonne. Kuten eräs toimittaja asian ilmaisi vuonna 1924: "Me maksamme pääsylippumme nähdäksemme kunnan peliä, emme joidenkin hellämielisten mammanpoikien leikitteilyä pallolla." Sitäkin hämmästyttävämpää on havaita, että tämä näennäisen järkähtämätön miehinen hegemonia tosiasiaassa haastettiin ensimmäisen maailmansodan päättyneen ja ensimmäisten rauhanvuosien aikaan. Artikkelini aiheena on naisten tuonaikainen suhde jalkapalloon.

On syytä korostaa, että alun perin jalkapallossa ei suljetaan naisia täysin vihamielisesti. Totta on, kuten eräs nainen muisteli, että Boråsissa tytön ei vuosisadan alussa sopinut mennä julkisesti seuraamaan peliä. "Oli synti ja häpeä katsella melkein

puolialastomien poikien juoksentelua." Tästä yksittäisestä lausunnosta huolimatta naisten oli toki lupa tulla urheilukentille jalkapallo-otteluihin. Jo lajin varhaisina vuosina lehdissä raportoitiin pelejä seuraavista naisista. Tukholman IFK:n ja Örgryte IS:n ottelua vuonna 1906 oli todistamassa erinomaisen hienostunut yleisö, joukossa useita "tyylikkäitä naishenkilöitä". Vuonna 1919 pelatun Göteborgin IFK:n ja Kibenhavnin palloseuran välisen ottelun selostuksessa todetaan, kuinka: "Eloisan ja aistikkaan vaikutelman loi runsas vaaleisiin ja värikkäisiin asusteisiin pukeutuneiden naisten joukko." Toimittaja pani tyytyväisenä merkille myös sen, kuinka naiskatsojien määrä näytti vuosien mittaan kasvaneen. Näitä hajanaisia huomioita yhdistää kuvaus siitä, että naisia varsinkin suurissa ja juhlavissa otteluissa oli paikalla ja että heitä löytyi nimenomaan istumapaikoilta. Näyttää siltä, että suurin osa naiskatsojista kuului keskiluokkaan – ja että näyttäytyminen silloin tällöin korkeatasoisessa jalkapallo-ottelussa oli liitettävissä porvarilliseen elämäntyyliin. Kun urheilu vähitellen levisi myös työväenluokkaan, naiskatsojien osuus karttui myös kansan syvistä riveistä. Niinpä enää ei kerrottu vain rouvasväen tyylikkäistä asusteista tai heidän sijoittumisestaan katsomon hienoimmille istumapaikoille. Esimerkiksi Avestan katsomoa kuvattiin 1920-luvun puolivälissä kertomalla, että siellä oli "iloinen yleisö, jossa joukossa runsaasti myös sieviä neitosia". Helsingborgilaisen Statten IF -seuran yleisön kantajoukkoon mainittiin kuuluvan "joukko kuvankauniita tyttöjä". Naiskannattajat saattoivat seurata joukkuettaan jopa vieraspeleihin. Esimerkiksi IK Bragesta matkusti 500-päinen miesten ja naisten kannattajajoukko vuonna 1930 Gävleen. Matkoja vierasotteluihin teki myös Idrottsbladetiin vuonna 1931 haastateltu innokas naispuolinen jalkapallon seuraaja Växjöstä.

Aina silloin tällöin törmää urheilusivuilla naisiin, joilla on voimakas kiinnostus tiettyä seuraa kohtaan. Jo vuonna 1903 eräs Eskilstuna IFK:n peliä seurannut selostaja saattoi kertoa, kuinka hän "istui keskellä valkopukuisten kaunotarjen ryhmää, jonka tunteet epäröimättä hehkuivat Eskilstunan joukkueelle". Ylipäänsä näyttää IFK-seuroilla olleen omat naispuoliset kannattajansa. Norrköpingin IFK-naiset huutelivat ilkeyksiä Sleipnerin pelaajille, ja kun Malmön IFK voitti erään ottelunsa vuonna 1914, suosionosoitukset ylittivät sukupuolirajan, sillä "voiton johdosta niin miehet, naiset kuin lapsetkin puhkesivat myrskyisiin riemunpurkauksiin". Luultavasti nämä naiskannattajat kuuluivat keskiluokkaisiin IFK-piireihin tai vaihtoehtoisesti

Torbjörn
Andersson

Naisten jalkapal-
loilun varhais-
vaiheista Ruotsissa

tunsivat jonkun pelaajista. Myös myöhemmin tulee jatkuvasti esiin lajiin sitoutuneita naisia. Kristianstadissa muuan rouva tai "hysteerinen naishenkilö", kuten *Idrottsbladet* asian ilmaisi, otti osaa yleisötappeluun hyökkäämällä käsilaukkuineen vastapuolen maalivahdin kimppuun.

On siis selvää, että naiset jo varhain seurasivat jalkapallo-otteluita. Eräät seurat jopa houkuttelivat naisia peleihinsä tarjoamalla heille vapaan pääsyn. Niin tekivät Örgryte IS ja Malmön IFK vuonna 1909 sekä Malmön BI vuonna 1927. Tavallisempaa oli kuitenkin, että naisille myytyjen pääsylippujen hintaa alennettiin. Malmön joukkue otti järjestelmän käyttöönsä vuonna 1916 ja samaan päätyivät muun muassa Landskrona ja Surahammar 1920-luvun lopulla. On kuitenkin vaikea selvittää, missä määrin alennukset lisäsivät naisten mukaantuloa. Norrköpingin urheilupuistossa, paikallisen IFK:n ja IK Sleipnerin kotiarenalla, naisten lippujen hintaa alennettiin 1920-luvun lopulla, ja lehtiutusten mukaan etua myös käytettiin hyväksi. Kun Sleipner kirjasi vuonna 1930 uuden, yli 8000 katsojan yleisöennätyksen, naisten osuudeksi arvioitiin 13 prosenttia. Siitä huolimatta eräs Norrköpingin IFK:n johtokunnan jäsen sai vuonna 1938 tehtäväkseen selvittää, kuinka paljon naiset tosiasiallisesti kävivät katsomassa kaupungissa pelattuja otteluita. Lopputulos oli, että hintojen alennuksista luovuttiin seurassa ilman että päätöstä olisi mitenkään perusteltu. Uusi linjaus oli ajan hengen mukainen, sillä lipun hintojen alennuksista naisille luovuttiin muuallakin. Kautta 1930- ja 40-lukujen halvempia lippuja myytiin yleensä vain nuorisolle (johon tietysti kuuluivat myös nuoret tytöt).

Todennäköistä on, että naisten osuus yleisöstä vaihteli soti-
en välisenä aikana eri paikkakunnilla, seuroissa ja yksittäisissä otteluissa. Englannissa arvellaan jalkapalloyleisön aika tavalla "naisistuneen" 1920-luvulla ja 1930-luvun alussa. Näin pääteltiin analysoimalla valokuvia, joissa joillakin seisomapaikoilla arvioitiin naisia olleen jopa 20 prosenttia. Ilman vastaavaa yksityiskohtaista ruotsalaisen kuvamateriaalin analyysia voi todeta, että englantilaisten saama prosenttiluku on hämmästyttävän korkea. Tavallisimmin ruotsalaisissa 1920-luvun valokuvissa naisten osuudeksi voi seisomapaikoilta laskea viisi prosenttia. Määrää voinee pitää keskiarvona, joskin istumapaikoilla se saattoi nousta jopa kymmeneen prosenttiin. Myös uutisointi vahvistaa, että ruotsalaisella jalkapalloyleisöllä oli tiukan miehinen leima. Vuonna 1925 *Idrottsbladet* kysyi, tokko oli olemassa toista kaupunkia tai

Torbjörn
Andersson

Naisten jalkapalloilun varhais-
vaiheista Ruotsissa

toista maata, jossa jalkapalloyleisö olisi yhtä miesvaltainen kuin Göteborgissa ja Ruotsissa. Toisaalta lehti totesi, että Göteborgissa pelatuissa otteluissa näki runsaasti naisyleisöä, erityisesti kaupunkiin muuttaneita tukholmattaria, aina kun vieraaksi saapuivat Tukholman AIK:n mukavat pojat. Että kaupungissa kaikesta huolimatta löytyi naisten osoittamaa kiinnostusta, osoittaa sekin, että satakunta naista oli pari vuotta aikaisemmin ollut niiden 1 200 katsojan joukossa, jotka matkasivat erikoisjunilla Tukholmaan seuraamaan Ruotsi-Tanska-maaottelua. (On tosin mahdollista, että kaikki eivät seuranneet itse ottelua vaan käyttivät matkaa hyväkseen halpana turistimatkana pääkaupunkiin.) Helsingborgissa ei yleisön miehistä ylivaltaa epäilty lainkaan. Idrottsbladet kirjoitti vuonna 1925 sikäläisen IF:n saavuttamasta 7 000 hengen katsojaluvusta seuraavasti: "Helsingborgissa on noin 50 000 asukasta, joista varmaan 15 000 on lapsia ja ehkä 20 000 naisia. Jäljelle jää 15 000 miestä, joista siten melkein puolet tungeksi Olympian porteilla." Todennäköisesti ruotsalainen katsomokulttuuri on miehempää kuin monissa muissa maissa. Kun esimerkiksi tanskalaisen yleisön koostumusta kommentoitiin brittilehdistössä 1910-luvulla, usein painotettiin naisten silmiinpistävän suurta osuutta. Ruotsalaisesta yleisöstä ei vastaavia pohdintoja löydy.

Elämäntapa, jossa miehet omistautuivat sunnuntaisin jalkapalloseuralle, kun taas naiset pysyttelivät enimmäkseen kotona, aiheutti luonnollisesti myös kahnauksia. Aina silloin tällöin asiantilasta nousi myös lehtien palstoille. Jo vuonna 1904 Eskilstuna-Kuriren julkaisi erään urheilua vihaavan työmiehen kirjeen, jossa väitettiin, että "urheiluhulluus on silkaksi vahingoksi tulevaisuudelle ja perheitten onnelle, sillä se erottaa sukupuolet toisistaan huolestuttavasti juuri sillä hetkellä, kun niiden tulisi lähentyä. Jalkapallon myötä useimmat potkaisevat luotaan myös tulevan aviollisen onnensa." Vuonna 1918 muuan "Jalkapallointoilijan vaimo" pääsi ääneen peräti Idrottsbladetissa:

"Lopetettakoon jalkapallo-ottelut tai siirrettäköön ne toiseen ajankohdan niin että vaimoparalta ei tärväänny koko sunnuntai. Myös vaimon pitää viikon uurastettuaan päästä ulos ja tuntea sama raikkaan ilman tuulahdus kuin miehenkin. Mutta kun mies on nykyisin niin vahvasti kiinni jalkapallossa, ettei voi jäädä pois yhdestäkään ottelusta, kulkee jokainen sunnuntai samaa rataa ja pian koko kesän niin että aikaa ei jää minkäänlaiseen hauskanpitoon."

Torbjörn
Andersson

Naisten jalkapalloilun varhaisvaiheista Ruotsissa

Joskus vastenmielisyyks jalkapalloa kohtaan kärjisty. Trelleborgissa eräs nainen vaati vuonna 1930 avioeroa siksi, että "puoliso jatkuvasti käy katsomassa jalkapallo-otteluita".

Myös urheilun ulkopuolinen lähdemateriaali vahvistaa käsitystä, että jalkapallo johti usein sukupuolten välisen suhteen kärjistymiseen. Eräässä Yvonne Hirdmanin kirjassa on sattuva kuvaus epätoivosta, jota nainen saattoi tuntea, kun mies oli jatkuvasti poissa kotoa jalkapallon ja muiden huvitusten parissa. Vuonna 1949 toteutettu laaja avioparien haastattelututkimus osoitti, että vaimot pitivät miesten vapaa-ajan harrastuksia, urheilu mukaan luettuna, suurimpana yksittäisenä uhkana perheen yhteisyydelle. Intohimoon urheilua kohtaan liittyi silloin tällöin myös alkoholi-ongelmia, mikä ei tehnyt asiaa yhtään helpommaksi. Vaikka jalkapalloharrastus oli rutkasti laajentunut toisen maailmansodan jälkeen, lukuisilla naisilla näytti olleen jo aikaisemminkin samansuuntainen käsitys urheilun kielteisestä vaikutuksesta. Tietenkään kaikki naiset eivät olleet yhtä nyreissään. Mikäli *Idrottsbladet*-lehteen on uskomista, jalkapallolla oli myös vahvasti vetovoimaa. Sen seurauksena solmittiin usein avioliittoja, sillä "nuorukaisten maine sankareina hurmasi heidän naispuoliset seurustelukumppaninsa".

Tinkasti miehisen jalkapallokulttuurin taustaa vasten on vähintään kiehtovaa huomata, että naisten jalkapalloa tehtiin Ruotsissa tunnetuksi jo varhain. Lajisiskojen ensi esiintyminen lienee tapahtunut Lindesbergissä, Västmanlandissa vuonna 1917. Ensi-iltaa mainostettiin Lindesbergin naisten jalkapalloseuran ja paikallisen IFK:n seniorikerhon välisenä lupiotteluna. Tapahtuma oli sekä paikallisen lehdistön että yleisön makuun. Hilpeästi läpiviety ottelu houkutti paikalle tuhatkunta henkeä ja tuotti Lindesbergin IFK:n kassaan 400 kruunua. Hieman syvempään uutuus juurtui, kun kohta tämän jälkeen myös Gävlessä muodostettiin naisille oma joukkue. Aloitteen takana oli Brynäs IF, josta idea pian levisi muihin ympäristön kansanseuroihin. Myös Gävlessä lehdistö oli alusta pitäen juonessa mukana. "Naiset kentälle!", hihkaisi *Gefle Dagblad* odotettavissa olevasta ottelusta Brynäs IF:n naisjoukkueen ja saman seuran seniorien välillä. *Arbetarbladet*in ennakkojutussa varoitettiin ottamasta tapahtumaa liian totiselta kannalta. Päinvastoin, tilaisuus tuli nähdä komiikan ellei jopa vammaishuumorin valossa: "Otteluun tuli saa vuorenvarmasti lisää vuosia elämäänsä, sillä nauruhan

Torbjörn
Andersson

Naisten jalkapalloilun varhaisvaiheista Ruotsissa

pidentää ikää." Norrlandsposten oli puolestaan utelias näkemään, kuinka "terhakasti nämä tomerat, voimistelupukuun ja mustiin pelipaitoihin pukeutuneet naiset tulevat kamppailemaan miesten joukkuetta vastaan". Lausumasta ilmenee, että tapahtumaa kohtaan oli tiettyä urheilullista mielenkiintoa, vaikka ennen muuta odotettiin ylenpalttista naurujuhlaa. Tempauksesta tulikin jättimenestys. Ottelua seuraamaan saapuneet 1 700 maksanutta katsojaa pitivät huolen siitä, että järjestäjaseuran kassatilanne kohentui ja että naurunpuuskat ja suosionosoitukset – etenkin miehille kohdistettuina – sopivasti vuorottelivat. Kaikesta ennakkokokohusta huolimatta uutisoimissa jäi päällimmäiseksi sittenkin tyttöjen urheilullinen esiintyminen:

"Jalkapallo-ottelusta neitosten ja ukkoköörin välillä ei sittenkään kehkeytnyt sellaista sirkusta kuin moni oli pelännyt, vaan katsojille tarjottiin nähtäväksi oikein hauska ottelu. Kiitos siitä kuuluu ensi sijassa yhdentoista naisen reippaalle ja miellyttävälle esiintymiselle. Tämä nuorten, nopeiden tyttöjen joukko oli harjoitellut koko lailla, ja he valloittivat erinomaisen lukuisan yleisönsä."

Jalkapallo naisurheiluna

On syytä kysyä, kuinka ajatus jalkapallosta naisten pelaamana ylipäänsä syntyi Ruotsissa. Kaikesta päätellen vaikutteita saatiin tavannukaisessa järjestyksessä Englannista, jossa järjestäytyneet naisjalkapalloilu oli alkanut ensimmäisen maailmansodan aikana. Vuoteen 1921 tultaessa harrastus oli jo niin vakiintunut, että Englannissa pelasi jopa 150 naisten joukkuetta. Taustana tälle huomattavalle nousulle oli ammattijalkapalloilun tilapäinen alasajo ja se, että sodanaikainen liikekannallepano oli tyhjentänyt tehtaat miehistä. Naisten vapautusliikkeen läpääsemänä aikana naiset saattoivat yhtä hyvin ottaa vastatakseen merkittävän osan sotateollisuuden työstä kuin mennä mukaan jalkapalloon. Näin teollisuuspaikkakunnille perustettiin lukuisia naisten joukkueita, jotka hyväksyttiin ainakin siinä määrin kuin niiden tavoitteena oli hankkia pelaamalla rahaa yleishyödyllisiin tarkoituksiin. Jotta varmistettaisiin, että totinen kilpailullisuus ei saisi peleissä ylivaltaa, ottelut pelattiin aluksi miesten joukkueita vastaan ja kaiken lisäksi usein myös huvittavissa peliasuissa. Myöhemmin pelit saivat vakavamman leiman naisjoukkueiden

Torbjörn
Andersson

Naisten jalkapalloilun varhaisvaiheista Ruotsissa

alkaessa otella myös toisiaan vastaan. Erityisesti herätti huomiota Prestonissa syntynyt taitava joukkue, joka koostui naispuolisista ampumatarviketehtaan työläisistä. Joukkue oli nimeltään Dick Kerr's Ladies, ja sen ottelut houkuttelivat yleisöä, vuonna 1920 ennätyskellisesti jopa 53 000 katsojaa. Tuloksena oli vaikuttava rahavirta hyväntekeväisyydelle. Joukkueesta tuli niin kuuluisa, että sen menestyksestä uutisoitiin myös ulkomailla sillä seurauksella, että naisten joukkueita alettiin koota myös muualla Euroopassa.

Ruotsi jäi tästä kehityksestä aluksi syrjään, vaikka englantilaisten aloitteista lienee kuultu jo ennen Dick Kerrin leidiä huipputa. Toiminta lähti liikkeelle Englannin mallin mukaisesti, ja naisten joukkueet pantiin aluksi pelaamaan ukkojoukkueita vastaan. Kansan suussa peleistä puhuttiin yleisesti "hupiotteluna". Hyväntekeväisyys oli usein järjestelyjen motiivina. Sotavuodet olivat Ruotsissakin kriisiaikaa ja maassa kärsittiin puutetta ja suoranaista hätää, mistä johtuen kaikki aloitteet tilanteen lievittämiseksi otettiin ilolla vastaan. Toisena naisjoukkueiden esiinmarssin syynä oli köyhien seurojen talous, jota voitiin paikata järjestämällä kohua herättäviä tapahtumia. Englannin tapaan myös Ruotsissa naisten jalkapallo pyrki pian pitemmälle kuin vain tuottamaan katsojille huvia. Naiset alkoivat suhtautua peliin vakavasti.

Kohta Gävlessä toteutetun naisjalkapallon debyytin jälkeen myös läheisessä Sandvikenissa koottiin naisten joukkue. Sen vuonna 1917 käynnin ensimmäisen ottelun jälkeen Gefle Dagbladetin toimittaja kirjoitti, kuinka "kentällä esiintyneet amatsoinit ilmiselvästi ottivat asiansa tosissaan, kun taas vastassa olleen joukkueen 'sedät' uhrasivat hilpeyden alttarille". Tämän huomionsa jälkeen toimittaja ehdotti, että Sandvikenin ja Gävlen naisjoukkueet pelaisivat keskenään. Arbetarbladetin reporterit oli samoilla linjoilla arvellessaan, että naisten joukkueen pitäisi jatkaa pelaamista, kun taas äijäkööri voisi sen vallan hyvin lopettaa. Niin oli otettu ensimmäinen askel kohti vakavampaa naisjalkapalloilua. Kun Brynäs IF kysyi seuran naisjoukkueelta, halusiko se pelata uscammin, naiset vastasivat vaativansa "hiukan parempaa kuria siihen komiteaan, joka valvoo ja johtaa harjoituksiamme, ja että me saamme omat määrätyt harjoitus-iltamme". Naisten itsensä valitsema kahden naisen ja kolmen miehen toimikunta nimettiin johtamaan naisjoukkuetta. Toi-

Torbjörn
Andersson

Naisten jalkapalloilun varhaisvaiheista Ruotsissa

Ruotsin jalkapalloilevia kansanedustajia potretissa naisjoukkueen kanssa ennen keskinäistä hupiottelua. (Riksräkivet, Stockholm)

Torbjörn
Andersson

Naisten jalkapalloilun varhaisvaiheista Ruotsissa

mikunnan erään miesjäsenen ehdotuksesta päätettiin kohdata Sandvikenin AIK:n naiset. Sitä ennen naiset halusivat kuitenkin pelata kyseisen AIK:n miesten seniorijoukkuetta vastaan ja sen jälkeen harjoitella lisää, "jotta voitaisiin ottaa kunnialla vastaan Sandvikenin hyvin valmentautuneet naiset". Tarkasta suunnittelusta huolimatta tätä Ruotsin toteutuessaan ensimmäistä oikeata naisten ottelua ei koskaan pelattu. Syytä peruuntumiseen ei lähteistä löydy. Brynäs IF:n piirissä käyty keskustelu osoittaa kuitenkin, että suhtautuminen naisten jalkapalloon, joka oli aloitettu miesten toimesta huumorin ja rahankeruum merkeissä, oli pian muuttunut hämmästyttävän positiiviseksi.

Naisjalkapallon kehitys kohti oikeaa urheilua jatkui syksyllä 1917. Tuolloin Göteborgs-Tidningeniin lähetettiin useita yleisönosastokirjeitä, joissa pohdittiin mahdollisuutta aloittaa vakavampiin tavoitteisiin tähtäävä naisten jalkapalloharrastus. Keskustelu alkoi "Naispuolisen jalkapalloharrastajan" ehdotuksesta, että jokin riittävän arvovaltainen taho muodostaisi Göteborgiin naisten joukkueen. Tiedossa oli, että vastaavia joukkueita koottiin jo muualla maassa. Kirjoitus herätti kiinnostuksen, ja eräs tyttö kysyi, eivätkö Göteborgin IFK tai GAIS voisi auttaa asiassa.

Myös miehet tukivat suunnitelmia ja antoivat vihjeitä sopivista seuroista, joihin kannattaisi ottaa yhteyttä. Eräs miespelaaja jopa ennusti, "että 15–20 vuoden sisällä voimmme saada naisista pelikentällä vastaamme aivan täysiverisiä vastustajia". Projektin otti hoitaakseen kokenut ja monessa hankkeessa kunnostautunut urheilujohtaja Hugo Levin, Göteborgin jalkapallopiirin puheenjohtaja ja Ruotsin jalkapalloliiton hallituksen jäsen. Naisjalkapalloa harjoittavan seuran perustava kokous kutsuttiin koolle ja paikalle saapui kuusikymmenpäinen naisyleisö. Tilaisuudessa hanke sai kuitenkin nuden suunnan.

Puheenjohtaja Hugo Levin alusti keskustelun ja totesi, että jalkapallo on naisille sopimaton pallo. Hän ehdotti, että jalkapallosta kiinnostuneet naiset ottaisivat sen sijaan ohjelmaansa maahockeyn, pelin, joka esimerkiksi Tanskassa oli saavuttanut laajan kannatuksen heikomman sukupuolen keskuudessa. Ehdotuksen seurauksena päätettiin perustaa Göteborgin naisten pallokerho, jonka ohjelmaan otettiin maahockey ja jääpallo.

Jalkapallon sijasta göteborgilaisnaisten lajeiksi tuli kaksi suhteellisen ei-kiistanalaista palloa. Lopputuloksesta käsin katsottuna tässä olisi ollut mahdollisuus naisjalkapallon historialliseen esiintuloon Ruotsissa. Jos laji olisi saanut Hugo Levinin tuen, sen kehitys olisi tuskin ollut pelkkää hupimatsien loputon sarjaa ennen naisjalkapallon lopullista kypsymistä läpimurtoonsa 1960-luvun jälkipuoliskolla.

Mualla Ruotsissa luotiin kuitenkin uusia naisjoukkueita. Ajan merkki oli "Viiden hyökkääjätytön" Idrottsbladetissa vuonna 1918 julkaistu yleisönosastokirjoitus, jossa peräänkuulutettiin jalkapallojoukkuetta naisille. Jonkun tukholmalaisen seuran toivottiin järjestävän ottelu oletetun göteborgilaisen naisjoukkueen kanssa (josta todellisuudessa oli siis tullut maahockey- ja jääpallojoukkue). Idrottsbladet kirjoitti ironisesti näistä naisten pyrkimyksistä ja julisti, että tällaisia hankkeita ei tulisi missään nimessä tukea. Sen sijaan voitaisiin ajatella järjestettäväksi kansallisen Lasten päivän yhteyteen jalkapallo-ottelu "nuorten, kauniiden tyttöjen, näyttelijättärien ja balettianssijoiden joukkueen ja toisaalta vaikkapa yhdentoista varttuneemman valtiopäiväveljen välillä". Ilmeistä oli, että naisjalkapalloilun haluttiin korostavan sulokkuutta ja kepeää eroottisuutta urheilullisen kamppailun sijaan.

Kaupunkiottelu Tukholman ja Göteborgin välillä jäi siis

Torbjörn
Andersson

Naisten jalkapalloilun varhaisvaiheista Ruotsissa

pitämättä. Samana vuonna 1918 pelattiin kuitenkin Ruotsin ensimmäinen oikea naisten jalkapallo-ottelu Tukholman naisurheiluklubin ja muutamista kaupungin eteläosan seuroista kootun joukkueen välillä. Kolitaaminen oli järjestetty Aspuddenin kentällä Tukholmassa osana IF Linnéan kesäjuhlaa. Tapahtuma herätti ymmärrettävästi suurta huomiota ja liki 500 henkeä lunasti 35 äyrin pääsymaksun (vaikka lähes samaan aikaan pelattiin jalkapallo-ottelu myös Tukholman stadionilla). Huolimatta näinkin suuresta kiinnostuksesta arviot ottelusta eivät olleet lohdullisia. Nordiskt Idrottslifin asenne oli leppymättömän kielteinen:

"Ei ole riittävän vahvoja sanoja naisten jalkapallon tuomitsemiseen – jos tytöt tai heidän puolestapuhujansa tosiaan oletaan vakavasti. Puheutukoot kaikkiin mokomin voimisteluhousuihin ja potkikoot sopivankokoista palloa silloin tällöin, mutta älkööt missään nimessä vaatika, että sillä olisi jotain tekemistä jalkapallon pelaamisen kanssa. Kun suuri osa naisten kilpaurheilusta on syytä hylätä, kaikkein päättäväisimmin hylättäköön naisten yritys pelata jalkapalloa."

Myös Stockholms-Tidningen suhtautui tapahtumaan penseästi ja arveli, että naisjoukkueiden tulisi pysyttäytyä hyväntekeväisysoittelussa ja pelata niissä yhtä toivottomia ukkojoukkueita vastaan. Nordiskt Idrottslif sai asiasta vielä enemmän irti. Lehti lainasi myötäillen erään toisen lehden pakinoitsijaa, jonka mukaan naisten "ei tule ryntäillä ympäri kenttää pallon perässä kuin jotkut pikku lupakot. Tai kirkua itseään käheiksi. Tai potkia toisiaan kintuille. Tai pilata kaunista poveaan (jos hiukka imartelua sallitaan). Tai hankkia miesten säääriä. Tai suuria latatajalkoja, vähintään 42 numeron kenkiä, kyrmynskää ja kaikkea muuta mikä pelistä seuraa."

Naisjalkapallon aalto alkoi kuitenkin vyöryä. Vuonna 1918 naisten välinen ottelu toteutui lopulta Göteborgissa, kun paikallisen IFK:n naisjoukkue kohtasi eri tahoilta kootun naiskokoonpanon 2 000 katsojan edessä. Ottelu näyttää kuitenkin olleen kaikkea muuta kuin vakavasti otettava – vastapuolet pelasivat korkeakorkoisissa kiiltonahkakengissä. Jälkikäteen Idrottsbladet uutisoi tapahtuman pilailevaan sävyyn. Kuvaus oli naiset allekirjoittama, mutta todennäköisesti kirjoittajana oli mies. Edelleenkin naisjoukkueiden tärkeimpänä tehtävänä oli astua

Torbjörn
Andersson

Naisten jalkapalloilun varhaisvaiheista Ruotsissa

peleissä ukkoköörejä vastaan. Otteluita arvostettiin pienemmillä paikkakunnilla, joissa niitä järjestettiin erilaisten urheilujuhlien yhteydessä. Aarbogan IFK:n naiset esimerkiksi vastasivat siitä, että vuoden 1918 kesäjuhlat tuottivat seuralle peräti kahdentuhannen kruunun voiton.

Jos naisjalkapalloilun käynnistivät aluperin miehet, tilanne muuttui osin vuoteen 1920 tultaessa. Naiset näyttivät useissa tapauksissa olleen aloitteen tekijöitä. Jopa porvarillisen Ystad IF:n naiset anoivat "lupaa käyttää urheilukenttää voidakseen harjoitella jalkapalloa ja muita urheilulajeja". Tavoitteena oli karistaa naisten jalkapallosta huvittavuuden leima ja saada siitä oikeaa urheilua. Eräs Idrottsbladetin lukijakirjeen lähettäjä, nimimerkki "Naispuolinen jalkapallon kannattaja", halusi kehityksen kulkevan tähän suuntaan. Kirjoittaja ihmetteli, miksi naisjalkapalloilu tuntuu olevan Ruotsissa mahdottomuus toisin kuin Englannissa ja Ranskassa. "Tietenkin tähän tarvitaan ennen näkemätön määrä harjoittelua, mutta vakuutan, että ainakin ensimmäinen ottelu tulisi vetämään täyden katsomon ja näin kattamaan harjoittelun synnyttämät kulut. Jos kävisi niin, että tytöt eivät tähän urheilulajiin kelpaisi, lopetettakoon se kaikin mokomin, mitä luullakseni ei kuitenkaan tarvitse pelätä." Edelleen kirjoittajan mielestä tyttöjen pitäisi kehittää oma tyylinsä: "peli jossa olisi oma vivahteensa ja kulttuurinsa". Lopuksi kirjoittaja korosti monien puhuvan siitä, kuinka urheilu pitää nuorison crossa "ravintolaelämästä ja muista tyhjänpäiväisyyksistä" – kysymys oli vain siitä, koskiko tämä vain miehiä.

Lehden toimitus luonnehti puheenvuoroa päätökselliseksi, mutta otti siihen kuitenkin myönteisen kannan. Myöhemmin tarkennettiin, että "sikäli kuin naisväen pitää välttämättä päästä potkimaan toistensa viehkeitä nilkkoja", tarvittaisiin kevyempi pallo, pienempi kenttä ja lyhyempi peliaika. Alkavan jäidenlähdön merkit näkyivät siinäkin, että Idrottsbladet kertoi naisjoukkueesta, joka kiersi hupiotteluissa eri puolilla maata. Vuonna 1921 saatettiin lehdestä lukea, kuinka Degerforsin naisten yksitoistikko oli pelaamalla koonnut rahaa paikkakunnan työttömien miesten hyväksi! Eräissä selostuksissa heilutettiin kuitenkin yhä tuomion lippua. Huolimatta siitä, että kesän yleisöennätys oli rikottu Örebrossa, lehdessä kerrottiin, kuinka naiset, "osa korkeakorkoisissa kengissä pelaten", olivat olleet hikisiä, epämiellyttäviä ja punakoita kasvoiltaan, kun sitä vastoin miesten

Torbjörn
Andersson

Naisten jalkapalloilun varhaisvaiheista Ruotsissa